

57.

I. N. 7.
DISSERTATIO PHILOLOGICA
DE
CHARACTERE
VIRI FORTIS,

Quam
Permissu Amplissimæ FACULT:PHILOSOPH.

In Regiâ Academiâ Aboënsi;

SUB PRÆSIDIO

VIRI PRÆCLARISSIMI

M.DANIELIS ACHRELII
Eloquentiæ Professoris Ordinarii,
nec non Collegii Philosophici h. t. Decani
spectabilis, Promotoris semper su-
spiciendi.

Publico conditorum examini submittit

LAURENTIUS Gudmandson Wulf-
Arosiâ Westmannus.

In Auditorio Maximo ad diem 3 Maii,
Anni M. DC. LXXXIV.

A B O Æ,

Excudit JOHANNES Wall Larson,
Regiæ Univ. ibid. Typogr.

Pt. Reverende atque Clarissime

Dⁿ. M. ANDREA Mortman/
In Schedwū Montanorum magnā
Pastor & Præposite diu meritissime,
Fautor & Promotor multis nomi-
nibus honorande,

Nec non

*Speditissimi, Prudentissimi atque Per-
Eximii Domini*

Dⁿ. GUDMUNDE Gudmundson/
Senator in Curia Arosiensi dudum
laudatissime, Parens optime atq;
charissim,

Atque

Dⁿ. G VALTHERE GAHN,
In Fahlun civis honoratissime, Affi-
nis & amice dilectissim,

Reverem hunc & a me
simplici calamo repre-
sentatum CHARACTE-
REM VIRI FORTIS ad
Vos officiosè transmitto. Scilicet, ut in
ampla hac mundi machina, non una est
rerum naturæ facies, sed in diversas
formas plane digesta; sic in humanarum
Societatum familia, non uniformia in-
venies ingenia, sed prorsus & in im-
mensum discepantia. Quæ tamen o-
mnia æquè absolvunt statum, harmoniæ,
& integratatem imperiorum, quam sa-
lubria, venenosa, media, naturæ corpo-
ra, concentum, catenam atq; musicam
totius mundi perficiunt. At vero vulga-
rium ingeniiorum cum vulgares quoq;
sunt fructus, placuit ea silentio trans-
mittere, atq; de Heroibus, tum Heroi-
cis ingeniorum pauca libare, quoniam illis
gloriem, augmentum, suumq; accura-

tum regimen debent Orbis terrarum Imperia, Regna, Respublicæ. Si per omnia adsequutus nō sum tanti argumen-
ti arcana, etiam tentasse aliquid, præ-
sertim bac ætatula, sat erit; nihil enim
simul inchoactum & absolutum inveni-
ri, quotidiana nos tam in artibus quam
scientiis, docet experientia. Itaq; cona-
tus nostros ut facile credimus adproba-
tuos bonos omnes, sic eosdem Vestris
nominibus, ob tot & multa in me colla-
za beneficia modestè & filialiter dica-
re & inscribere audeo: et Deum, qui Vos
hactenus sua sapientia implevit, suis gu-
bernavit auspiciis, suo sustentavit ro-
bore, etiam in futurum honorem sa-
lutem & facta vestra augere, ex ani-
mo opto

Dab. Aboæ
3. Maii 1684.

Vest. Nominum & Di-
gittatum

sincerus estimator
LAUR. Gudmundson Wulff.

In Disputationem
Peregrinii Juvenis

DN. LAURENTII WULFFS

Westmanni,

Characterem, Viri Fortis detegentem
Eπίγεαμα:

Conspicuas pingis dotes Mavor-
tis Alumni,
Ingenii quæ sunt Wulff Cyno-
sura Tui.

L. Mag.

ELIAS Zil-Landz
Med. Doct. & Prof.
Acad. p. t. RECT.

Peregrinie Dn. RESPONDENS.

IN omni scripto, primo verborum, mox re-
rum habendam esse curam, periti autu-
mant, & ut video probè observasti: Nam
ut illarum perit gratia & pondus, ni justo ha-
bitu prodeant, ita vacua rebus oratio, &
verborum tantum magnifica, ineptam sapie
vanitatem. Cæterum qvam nobile sit illud
de ingeniosis scrutinium non aliis ignorat,
qvam i:, qvi valdè debilem actionum huma-
narum habet notitiam; scilicet ex hoc fonte
pro-

prodeunt consiliorum robur, vel fallacia.
Rerum publicarum vigor & imbecillitas, tum
ignominia aut gloria omnium regnorum.
Proinde Laudamus tuam industriam, qvod
volueris in tam illustri materia acumen ju-
dicii Tui Exercere, eamque de CHARACTERE
Herois qvâ philologiam & rerum ipsarum
contextum consignare, qvæ longe sunt co-
gnitu utilia. Ego Deum veneror, velit studia
tua fortunare, iisque suo tempore dignam ad-
dere gloriam. Vale.

a T

D. ACHR.

Eximie atq; Praestansissime
DN. LAURENTI Guðmundson Wulf/
Amice in paucis amande,

Ex quo tempore studia Tua Regie quoquè
buic Academia polienda commisisti, atq;
quotidiano penè commercio Tuum mibi propo-
stum & incrementum approbare voluisti; sic
festinante ad egregia omnia profectu non du-
bitavi Author Tibi esse publicandi Charac-
terem Tuum Viri Fortis: quem, ut argumentum
Dissertationis futura sponte elegisti, & ipse-
met elaborasti eleganter satis: dum tam re-
condita meditationis summarium tractatis
eius-

ejusdem felicior & accurior explicare valuit. Proinde diligentiam Tuam in praesens non commendo, cum literarum ipse Temet Nomine & sufficienti pignore commendatum Bonis omnibus facias, etiam sic praeclaram Honoratissimi Parentis Tuispem de Te concepeam impreas. Sed sicut seriæ pietati, virtuti, Howestissimisque studiis operam dedisti, campus non deerit, in quo ingenij vires, corporis fortitudinem, & Animi Magnitudinem experiiri licebit: Escende Catbedram: descendebabebis exploraturos: Si vir es: Nec Syrees, credem mibi, in Africâ tantum, in quibus homines obruantur estu reciprocantium aquarum: Ee sunt itidem in freto vite hoc nostra eurbulento: Anerum Dadali sinuosum, & inextricabile in his nostris terris aliquando offendimus: Cum sic Morales nati, ut nunc non huic sacramento sint adstritti, FERRE HUMANA: nec quis Euripus tot motus, tantas & tam varias agitationes fluctuum sentiat, quantas perturbationes, & quantes estus nostra habet miserum felicitas. Cuique Nostrum vita sue conditionem fata derunt, cum quam luctetur: casus casum, lis litem excipit; Robur & es Triplex circum pectus induendum, ut nunc sunt homines, tempora, mores. Et

Quic-

Quicquid erit, superanda omnis fortuna
ferendo est:

que, si nunc maximis turbinibus vela con-
tuum Nostrorum agitet, mox vota labores-
que Nostros mitissimum Favonium jubebit se-
cundare. Vindex certe Altissimus BONIMALI,
qui, quisque quam mente sit, optimè novit,
olim Nos gratissimo in portu collocabit. In-
terea Nobis Religio pro muro, conscientia
sit pro telo, & adversus nos hoc poterit mali-
gnitas, quod adversus ignem stipule, aut
Nebula adversus solem potest: Etenim, ne
Austriacus quidam in hunc modum lusit:

Dum varios flexus, dum multiplices
Labyrinths
Conspicis Errores, innumerasque vias.
Te vitæ Humanæ Cursum, seriemque Labo-
rum,

Et tristes curas cernere, cuncta puta.
Sic cum lætitiaque metu, spe, cumq; dolore
Optima qvæqvæ dies & mala qvæq; fugit
Flexibus ex illis, qværis, qui evadere possit?
Sylva Academiæ qvem fovet, ille potest.

T.

GABRIEL WALLENIUS A.F.
Reg.Acad.Biblioth.& Arcis Past.

B.C.D.

B. C. D.

N ipso limine, *Beneficere Le-*
ctor, mirum non tibi sit,
quod inter Academica no-
stra exercitia, & fortis vi-
ros ac generosos HEROAS
introducimus; dum scilicet
Characterem hunc illos aliquo saltem modo
expressurum velimus: Et, hinc quid utilitatis
studiosæ juventuti, si quis quærere vellit, qui
fortes in bello solum utiles cogitat, eidem
nos respondemus; fortis & in pace desidera-
ri, & licet nos nequaquam Martis alumni
erimus, in hisce tamen hac vice non sine
causis permultis specimen nostrum exhi-
buisse. Ex latissima latinæ Lingvæ Silva,
inter flores ibidem fragrantissimos alius
alium excerptit, sed nobis hi nostri placue-
runt philologici. Scilicet expertes adver-
sorum perpaucos credimus mortalium: At
fortes non ita multos. Verum de vi voca-
buli rebusque huc spectantibus dum pau-
cis differamus, veniam optamus, nec mate-
riam hanc bonis displicituram speramus:
dum quoque, ut veritatis ingenuitati nihil de-
cedat, cœteri nos nihil morantur.

A

Q. F.

Q. F. F. Q. V. D.
CHARACTER VIRI FORTIS

Cujus
SUMMARIUM.

TΟπέτυμος ratio. ΧΑΡΑΚΤΗΡ Graco. Latinum. Charath vel Charatch Hebraum. Origine Graco, usq; Latina. Lingua miscella. Hebreæ omnium prima. Character πολύσημος. Variae ejus specie. Varia Synonyma. Descriptiones. Notæ. Signa figurata. Genera dicendi: Vir, Virago, Manna. Isch. Ανηρ. Si vir es. Provocatio ad duelum prohibita. Duelum non aliud quam bellum. Man/ Karl / Carolus etiam Karolus, & composita aliqua ab utruq;. Fortis unde? quis? Pulcher. πολύχειρ. καλὸς. κακὸς. Cacula. Fortitudo sola olim virtus. Αρεστή. Αρης. Mars. Mas. Virilitas. Manligheet. Dngd. Vir bonus. Audens non nimis audax. Trepidi & timidi differentia. Effeminatorum metus. Råringar. Officium viri fortis. Patientia opus est. Magnanimus erit prudens. Pius: & sic Forrunatus: in Sago, etiam Toga. Stratagemata licita. Et quod vir Fortis dici Heros possit, cum voto,

§. I.

§. I.

IN vocabulis, multis nunc explicādis, tanto min⁹ laboramus, quanto sequentia facile sententiam nostram exponent, quid per *Characterem*, quid per *Virum fortē*, intelligendum in nostro hoc discursu cupiamus. Cum tamen non sine usu insigni τῆς ἑτούμεις interdum habeatur ratio accuratior, etiam significations impropriæ, si non excludantur, saltem ostendantur; Ne talia desiderantes planè offendamus, paucis nostri instituti habitâ ratione explicabuntur.

§. 2. Characteris itaque primitivum, Romani, credo, dare non poterunt, qui tamen illum suum nunc nominabunt, catalogo Latinorum nominum dudum adscriptum, non civem, sed peregrinum; qvippè qui proximè ex Græcia ad illos pervenerit, cum illius sit χαργίστω, illius χαργάνης & cœtera ex his descendentia: Nec vox hæc in Latio nata esse possit, cum in illa Thematics in principio remaneant literæ, quas latina lingua non admittit proprias, sicut & terminatio ultimam syl-

4 labam longam esse insinuans, Græcorum quoque χαρακτῆρα adserat, quamvis latini suis etiam id literis exprimant, atque & nos expressimus; ut nihil de Hebreorum Chamib vel Chamseb in presentiarum agamus, quod utrumque quoq; ut χαράτιω, in primâ scribo, aro, sculpo, signo, imprimō, &c. significat: ita in tertia amvit, exanavit, impressit, inscripsit, insculpsit, &c. denotare apud Lexicographos & alios, ubi occurrant, certum est. Ac ut ulterius non procedamus, prohibet venerandum Elogium crucis Servatoris nostri hisce totidem linguis inscriptum. Universales enim hæ sunt & toto orbe celebriores.

§. 3. Nec mirum cui sit, χαρακτῆρα Græcis, characterem Latinis factum; plura habere exempla potest, qui celeberrimorum virorum plusquam elaboratissimas lucubrationes relegere dignus, vel qui solum paucis contentus sequentia attendit, Quæ usu nunc sunt latina, sed origine græca: anchora ἄγκυρα, aroma ἄρωμα; diadema Διάδημα; gangrena γάγγρανα; cibanus κλίβανος; clima κλῖμα; crapaula κραππάλη; Isapha σκάφη; sta-

ter

ter στήρ; stola στλῆ; &c. Quod minime tamen in linguae latine præjudicium dicere licebit, cum & à latinis voces transferint non modo ad Græcos sed & in Syriacum & Judaicum idiomam. nam hæc non nisi à latinis sunt, δικτάτωρ Dictator, λιβερτῖνος liberinus, κυρωδία custodia, κάγκελος cancellus, περιβολὴ tabellio, πωμήρον pomerium, σύδαχλον sudarium, μάστον mustum, μάκελον macellum, &c. ut plura nunc non accunulemus. dudum enim evictum miscellas invicem esse linguas, & unam ad alteram reduci oportere; Hebræa namque prima & vetustissima, aliorum idiomatum quasi mater, nihil aliunde mutuata, sancta, & æternæ quoq; vite, ut quidam Theologi sentiunt, propria futura; sed reliquæ lingvæ signa sunt iræ & justitiæ Divinæ, quam in Babyloniis fastu eurgidis, teste Mose, declaravit, Gen. xi. v. 11.

§. 4. Quis autem & qualis hic noster χαρακτήρ erit, necessum quidem est exprimere; sed nobiscum res cum multis erit, & reverentur, quot significaciones facile admit-

6. tit. An ergo Physicum intelligamus, an Ethicum, an Politicum, an Historicum, an Dramaticum, an mixtū, sequentiadabunt; nam licet καὶ ἔξοχην plures revera & per se, quam duplices Charakteres esse nequeant, quorum alterum genus comprehendit vitia virtutesque privatorum, alterum vitia virtutesque publicorum, interim varias, ratione tractationis, eorum dari species manifestum est. Unde ab Excellentissimo quondam, σὺν τῷ αὐτίοις nostro olim Joanne Scheffero Argentoratense, Charakteres ad descriptiones dicuntur pertinere, cum sint imagines quædam animorum, per externas notas à scriptore erudito expressæ designatae; sed Ciceroni descriptiones expresse dicuntur, tum aliarum rerum, tum virtutum & vitiorum maximè, cum non à genere, formā & ceteris, ut philosophi solent, sed & actibus propriis atque negotiis ita declarantur, ut quasi imago & exemplar exactum in iis exstet. Aliis character non aliud est quam nota sive signum, animanti aut alii rei inustum vel impressum, ut dignosci ex eo possit: sicut nostrorum rusticorum Bomärckie. Aliis Charakteres

cteres idem sunt ac notæ , sive signa si-
gurata mirifice expressa , quibus ocr-
cultam ac singularem vim veteres su-
perstitiose in medicinâ & aliis rebus
tribuebant , quò sine dubio pertinent
omnes ligaturæ atq; remedia , quæ Medi-
corum quoq; disciplina condemnat , sive
in præcantationibus , sive in aliis qui-
busdam notis Magus istis utatur . Ap-
pellantur & alias Characteres genera
dicendi , in quibus magno numero va-
rios characteres deprehendimus , qui-
bus ingenia mille dotibus & proclivi-
tatis stylum variantia differentiam
produnt . Characteres tres Tullianos
novimus ; etiam Asiatici prolixitatem ,
summam Spartiatæ brevitatem , & Attici
mediocritatem . Interim varietati re-
rum singularum accommodari stylum
oportere , ut lucem coloribus , affirma-
mus , quæ se tam constanter tam di-
versas transfigurat in formas . Alia
namq; est scena Tragicorum à Comi-
cis , alia Bucolicorum ab utrisq; Rure ,
Sylvis , mapaliis hæc tenditur . Comica
casis humilibus & plebeiis ; palatiis &
templis Tragica . Coæquanda est ma-
teriz dictio , nec dignam cothurno ple-
bejus soccus nisi ridicule sustinebit ,

8 nec vice versa plebejo in socco tragædias, nisi admodum imprudenter eloquentia movebit. ac ex his synonyma colligimus multa, cui plura addimus, dum characteres Senecæ vocentur ἔρωτος μὲν, à Barclajo Iconis titulum mereantur, à Rutilio Lupo Charactrismi dicantur, verum ab Herennio notationes, ab Anacreonte χαράγματα. quomodo autem virum fortem nos cupimus χαρακτηρίζειν, dum in his imaginem quasi ejus & exemplar subjungemus, Mimesin ostensuri licet, & laudabilem aliquando Ethologiam, jam jam expressimus.

S. 5. Originem *viri* quod attinet; licet Etymologia non sit in omni voce querenda, cum nec ratio notationis ubiq; obvia sit, ac utraq; interdum impossibilis; hic quoq; sed *alieno* licet arare vitulo, nam viam qui nescit, quâ deveniat ad mare,

Eum oportet amnem querere cōmitem
sibi.

atq; sic consentiunt omnes, qui præivre, *virum à vi* dici, quæ in animo & corpore sita est, & major plerumq; in *viro*, quam in fœmina. Nam & *Virago* dicitur mulier, quam antiqui *viram*
dice-

dicebant: unde quoq; errorem illo- 9
rum videmus, qui Virginem à viridi-
ore ætate denominant; cum vira mo-
re Hebræorum dicatur, quia è viro
& ad virum, virago contractè virgo:
quæ verba sunt Beccanni, & si cui du-
bia, ex ipso Spiritus Sancti Lexico com-
probamus: siquidem obdormienti A-
damo dum Deus tulit unam ex costis
illius, & clausit carnem pro ea, & æ-
dificavit illam in mulierem, & eam ad-
duxit ad illum, Ille statim ait: os de
ossibus meis & caro de carne mea. Hinc
vocabitur virago, eò quod de viro sum-
pta sit ipsa. Virum eleganter nos
Mani ut postea pluribus dicemus ap-
pellamus; ex hoc, ad verba in originali
textu, nostra Biblia quoq; Manna
formarunt, Gen. 2: 23. cum tamen
voce illâ nunc solum & potissimum
blandientes matres festivum puerulum
nuneupant: sed si Textus sacri analo-
giam nos sequeremur, sicut apud He-
bræos, ubi dictum nomen mulieris du-
citur à viri nomine, ab Isch Ischa, ut
in tractationis suæ notis habet Sebasti-
anus Munsterus, à Man quoq; Manna
diceremus: sicut in citato Genesios lo-
co expressè legimus, hon st al hera Man-
na therz

10 na/ therfore at hon är tagen bräff Man-
nem.

§. 6. *Vires interim & virtutem ge-*
neri masculino, quanquam fœminina,
potissimum assignamus, cum exempla
pro seculore sexū militent pauciora;
& alias dum terra unius labii erat, Isch,
id est, vir, qui præstat virtute & po-
tentia, non aliunde dici potuit, quam
ab inusitato Isch, id est, viribus valu-
it, virum se præstítit, atq; sic apud e-
osdem bene Isch, filii viri, id est, cla-
ri, celebres, Nobiles dicebantur, qui
opponebantur bene Adam, id est, ple-
beis. Exemplum dabit Raguel Tobie
VII. v. 7. conf. *Psal. 127. 5. à quo Isch,*
& vir, & vis, & iç & iσχùs & reliqua
Becmannus manare afferit. Nec Græcis
alius ἄνηρ in hac ipsa significatione
placet, sive sexum species, sive maritū,
quam ὁ πλεῖστος τὴν ἡλικίαν, οὐ
ζευχθεὶς γοναικὶ μηδὲ ἀνδρεῖστο, οὐ
οἱ ἀρρόνοι, quia in viro requiritur perfe-
cțio, ætas integra, iusta magnitudo, &
alactis animositas, &c. ut virorum il-
lud adhuc audiatur Carmen, quod o-
lim apud Lacedæmonios, Οὐαῖς μο-
sumus; dum Senes præteriorum me-
morem, nos fuimus fortes, sed adole-
scentes

scentes in futuro, & nos erimus ali- 11
quandè, symboli loco tanquam cer-
tum signum usurparant, quo à se in-
vicem dignoscerentur. & hinc verisi-
miledum, ἀνὴρ ἀνδρός οὐ διαφέρει, ada-
gii formam habeat, ut apud Terenti-
um, *Homo homini quid præstat*, ele-
gantem illam formulam usu venisse,
si vir es quâ admonemus aliquem ut
præsenti animo sit, quod virum de-
cet. sicut *Lentulus ad Catilinam*, &
Horratas Macedo temulentus à Dio-
zippo postulabat, teste Curtio, ut si
vir esset, posterò die secum decerne-
ret, sicut & à nostris eadem non ita
pridem audire licuit, in casu puta simi-
li, priusquam Regium edictum gladia-
toria spectacula inhiberet. cuius trans-
gressoribus meritò gravior determina-
ta est poena, cum talia sine sanguinis
humani effusione raro succedant, &
æque in Vet. Testamento à Deo ipso
Gen. 9: 6. ac in Novo à Christo. *Matt.*
27. 52. sint prohibita. Quicquid illi
sentiant, qui provocationem talem ad
duellum solennem innocentiae intet
proceres olim probationem asseverant.
De ipsa voce duelli tanto minus nunc
solliciti, quanto magis illam non sine
bar-

12 barbarismo nominari novimus, cum & Eloquentiae Romanae Parens suo tempore contestetur, complura latine linguae suavitatis Gaurium causâ immutata à ratione veteri; nam antiquissimi non bellum sed duellum dicebant, nec reverâ duellum aliud quâm bellum in genere significat.

§. 7. Nostra quoquè Man & Karl non minus sunt significantia; Man à mā simplici, quod idem valet ac compositum firmā; & Karl prisca vox, teste J. C. Scaligero, quâ robusti fortisq; viri designantur, sicut & nunc in præsenti, ut sic à nobis nominentur, qui valeant nomini satisfacere tali, ac id reverâ sint, quod dici cupiant. Et Carolum ad Karl potius quam Germanorum Karl deducimus, cum & veteres nostri Karolus scripserint, uti patet ex annotationibus per vetustis cuiusdam Episcopi, quantum ad hæc novimus, Arosiensis post S. Davidem Abbatem primi, quas ex manuscripto membraneo non ita pridem, sed tunc primum, in lucem protulere Ubsalienses Antiquarii Celeberrimi. Sicut &

ad

110

adhuc pro statu & fortunæ conditione 13
cujuscunq; ubi fortitudinem non so-
lum animi & virtutis, sed & robur
vel firmitatem corporis desideramus,
indies ex hisce cum Emphasi audimus,
Herremans/ Prästman/ Röpman/ Krige-
man Åkerman/ Bergman/ Arbetskarls
Dagekarls/ &c. etiam in specie Slätter-
karl &c. Nam Karl vel Carolus, Ma-
gnum illud & Venerandum Avitorum
Sveciæ Regum, etiam Clementissimi
Regis & Serenissimi Principis Moder-
norum Nomen, non sine omne, Deo
laus dextro, Virum signat; aliquando
tamen *virum ex plebe* vel ipsam plebem
significat, ut in Lexico Juris Sveogo-
tici Excellentissimus olim Locce-
nius demonstravit. *Virum* interim
nostrum non modò cupimus *eis avdgas*
iy yegäfet, sed & *avdgsay* ac
avdegsyad.

§. 8. Et quid hoc sit, adjectum.
Adjectivum *Fortis* ulterius explicat: di-
citur autem *fortis* à ferendo, quia ma-
gnanimus, strenuus, constans adversa-
sustinet: uti certissimum est, *fortis* a-
nimæ esse & constantis, non perturbari
in rebus asperis: quia fortuna fortis
metu-

14 meruit, ignavos premit. Vel ut cum
Poëta vetustissimo Tarentino loqua-
mus:

*Moribus antiquis res stat Romanæ virisq;
Fortibus est fortuna viris data.*

*Explorant namq; aduersa viros, & o-
stendunt quam magno & forti animo
quisquam sit: ut & Plinius in Paneg:
Traiani scite scribit, secunda feli-
ces, subintellige tempora, aduersa
magnos probant: proinde & apud He-
rarium in Satyra legimus:*

- - - - - vivite fortes

*Fortiag; adversis opponite pectora rebus.
Atq; cum multa sint adversa, innume-
ra mala, nos non miramur veteres
Romanos, etiam illis antiquiores, For-
tem, Pulcrum vel μλυχεῖσα, quasi mul-
tas manus habentem, dixisse; sicut ex-
emplum dabit Poëta, primi inter la-
tinos loci & authoritatis, vel cum
Beemanu. Sæpius citato, omnium
doctissimo Poëta VII. Æneid.*

- - - Satus Hercule pulcro
Pulcher Aventinus
& ferè cum illo Lyricus Horatius, in-
eo genere Latinorum Princeps:

*Forces creantur Forsibus & bonis,
Est in juventutis, est in equis Patrum*

Vir-

Virtus: nec imbellum feroce

15

Progenerant aquila columbam.

Nimirum Romani, qui omnia pone-
rent in fortitudine, eum demum bo-
num & formosum putarunt, qui esset
fortis: itaq; *fortis* quoq; pro *palcro*
positum est apud Plautum in Milite:
neq; sine ratione. Exemplo enim
Græcorum factum est, qui καλὸν æ-
que & formosum & bonum significa-
runt. At *bonus fortis* est, malus autem
κακός, æq; imbellis & imbecillis. *Ca-*
cus apud *Virg:* VIII. *Aneid.* adde *Ju-*
penal Sat. V.

Duceris planta veluti ictus ab Hercule

Cacus

& Ovid. 1. Fast. undè Caculæ, qui in
numero militum non essent, τῷδε τὸ
χαζεῖσθαι quod & cedere: & vitium
in militia, cum amittunt locum in a-
cie, ut J. C. Scaliger ex Homeri Iliad.
7. &c. locis probat. Nam loca non
icitat, tantum ait. *Verbum est apud*
Homerum, puta, non semel sed sæ-
pius.

§. 9. Fortitudinem vero summam
virtutem putarunt prisci. Idq; adeo, ut
eius nomen omnium virtutum generi
imponerent. Nec aliam ob causam

Roma-

16 Romani verum Domini Virtuti & Honori ædes gemellas junctim locarunt, quam ut ubi virtutis merita, ibi & essent honoris præmia, loco justæ mercedis pro virtute, sed virorum fortium propria, dum alias in ludis quoq; & cercaminibus non frustra fuerint, nec adhuc sint victores. Adeò verum est Ciceronis illud *Tuscul.* II. appellata est à viro virtus: viri enim propria maximè est fortitudo. unde in Nummis veteribus armatæ virginis habitu quidem repræsentatur, sed succinctis vestibus. & apertè ~~ad~~ ^{ad}gè ror ~~ad~~ ^{ad}gn. Apns autem Mars est.

- - *implacabile monstrum*
Dira lues bominum mortis Erebiq; mi-
nister

Ac ejus elogium quondam cecinit *Mantuanus*, nam ei arma non sunt oneri ut *Erasm.* II: *Cbiliad.* à *Marte* *Mas*, quem Auctores non raro adjectivè usurparunt pro forti ac virili, seu pro masculo dixerunt: sic *Apulejus* lib. III. *Mares animos & vires alacres conjunxit*. etiam *Horatius* de arte:

- - - *post hos insignis Homerus*
Tyrtæusq; Mares animos in Martia bella
Versibus exaguit.

quam

quam vocem, *Mas* scilicet, Oscam
fuisse dicit Beccmannus, & concisam à
Mamerte. *Mamers* enim & *Mavors* &
Mars fortē apud illos significarunt. 17

S. 10. Addimus & nostrum Man-
licheet quam virilitatem fortē dicere
possemus, sed rectius fortitudinem, quam
& nostri, ob illam toto orbe noti, vir-
tutem dixerunt, & ducunt præstan-
tissimam; quod ex Antiquitatis Sveo-
Gothicæ superstitionibus Monumentis &
Historiographis modernis facile evin-
citur. quamobrem laborem multum
in enarrandis talibus nostratium gestis
nunc ponere, operæ pretium non esse
arbitramur: cum dudum evictum, for-
titudinem Svecorum penè propriam,
proinde & virtutem Dñgd nominant,
à duga valere; in occasionibus etenim
fortitudinis experiri licet, quis vir sit &
qualis. Est quis vir & fortis, valebunt
semper arma, id est, vires viri vel vi-
rorum, & potentiam ostendent. Est
quis strenuus, alacer, promptus & ex-
peditus ad rem gerendam, virum se
præstabit, quoniam à viro, et
iam apud nostros hæc virtus καὶ
έξοχὴ nomen est mutuata: dum quo-
què cœtera virtutum nomina, eadem

18 terminatione gaudentia, ab adjectivis proximè, ceu illorum origine primâ, præcipue derivanda sint, cum in aliis contrarium eveniat; quod & hic concedere possemus, si non virtutem à viro dictam probassemus, etiam virum ob virtutem laudari posse dudum sciamus.

S. II. Sic virum nostrum etiam bonum volumus, ut in illo consummata sit virtus, nam ut Cicero lib. III. de off. cap. xv. ait, *vir bonus est qui prodest, quibus potest*, & sic multis in locis salutaris; ut eleganter dixit Menander,

Ο χρησός ἐπι μλαχώ σωτήσει
Nam bonus non tam virtutum omnium, quàm unius atq; alterius ratione tantum appellatur; etiam Græcorum more, qui doctum in aliqua re & prestantem sic etiam nuncupant: ut ex Tacit. lib. I. Annal. dicitur *Agrippa militia bonus*: & Claudian. Paneg. de iv: *Conf. Honorii.*
Notis regimur fruimurq; quietis Militiaq; bonis

Casus quidem variat: uterq; tamen idem probat, etiam Virgil. Eclog. V. ab initio etenim *vir bonus*, gravis illa sarcina, sicut *Anisistenes Diogenis præceptor*

ceptor dixit, ἀνθρώποις οὐασεῖς, 19
quemadmodum scripsit Philo, idem
est, qui justus, integer, innocens, &c.
atq; cum vir bonus interdum male au-
diat, cum vel contrarium intelligatur,
vel patiens adulteræ quis sit, significa-
ta talia telegamus, ac nec in minimis
discursus facimus nostri.

§. 12. Audens sed vir fortis memor
illius Virgiliani erit :

Tu ne cede malis, sed contra audenti-
or isto,
Non item semper audax, quia ut lusit
Eobanus :

Qui nimis est audax, sèpè infeliciter
audet.
Audeat, fidat Deo; spes confusa Deo nun-
quam confusa recedit: fidat causæ,
tandem bona causa triumphat: fidat
victoriæ, nam fidere decet, melius cras
forsan habebit.

Spes inter vivos, non est spes ulla se-
pultis:

Nunc pluit, & claro nunc juppiter ae-
tbere fulget.

Quos versus Phœnophilus ex Theocrito
transtulit, nisi fallor, ait Augustus Buch-
nerus, sui quasi immemor; versus a. Græ-
ci h̄i sunt,

20 Θαρσεῖν χρή. ταχ' αὐτονέσσει ἄμεινον,
Ἐλπίδες σκοτωῖσιν ἀνέλπιστοι δὲ πάνορτες.
Χ' οὐ ζεὺς ἄλλονα μὲν πέλει αἴσθετος ἄλ-
λοκα δὲ γε

Exprimo, sed melius, Eobanus:

-- Malis etiam confidere rebus oportet,
Cras meliora dabunt superi fortasse be-
nigni,

& hoc quadrant illa Seneca in Thyeste;
Nemo confidat nimium secundis: Ne-
mo desperet meliora lapsis: sed ut Cicero
i. Tuscul. monet: Nihil nimiò oportet
confidere, siquidem Fisores saepe perit,
diffiso salva remansit, ut habet Theognis
des Megarenfis, Poëta quoq; celebris;
cujus sententiae citantur ab omnibus
propemodum magni nominis Græcis
Authoribus: cuius hic est quoq; ver-
siculos,

Πίστει χρήματ' ὅλεσσαι ἀπιστή δέ σωσων.

S. 13. Nec viro forsi trepidum re-
rum interim suarum esse licebit, sed
interim cum Thrasybulos timidum; nam
quod providus & cautus timeat justè
timenda, laude censemus dignum, &
quod curâ majore, quam audaciâ pro-
grediatur, & se non temerè in pericu-
lum conjiciat; nam in illo sensu, Ti-
midi mater non soleat flere, nec matris
sux

suæ dolorem atq; lacrymas ciet: sicut
aliàs pavidi non animo possunt consti-
stere, non corpore, quibus labant
genua, succidunt poplites, erura defi-
ciunt, oberrant pedes, oculorum a-
cies hebescit, cor fluctuat, manus tre-
pidant, & vox faucibus hæret; quoru-
excubiis, præsidiis, custodiis, vigili-
isque autoritatem *vir fortis* minutam
magis, quam munitam experientia sæ-
pissimè docuit. nequaquam etenim ta-
lem animi angustiam *vir fortis* admit-
tit, qualem in effeminate & ignavis
passim deprehendere licet: quos misel-
los homunciones paryus etiam, non
bombardarum, non tormentorum, non
hastarum, non gladiorum, sed folii
leviculae auræ incitati strepitus mirum
in modum terret: atq; tales nostri, ob
formidinem, Ræringar/in terminatione
plurali, non sine reprehensione atq; con-
vicio nominare haud dubitant. sicut &
hue aliqua tenus indignantis *Alexan-
dri Magni* verba referimus, qui sic apud
Curtium. lib. iv. cap. ii. *Dario re-
spondisse* perhibetur: *Bellum cum ca-
ptivis & feminis gerere non soleo, ar-
mas si oporeet, quem oderim.* Nam
dum

22 dum tales inveniantur viri, si modo
eo nomine digni, quod tamen ratione
sexus retinent, qui ingenio & viribus
æq; molles sunt ac fœminæ, quoniam
à recto tramite errant h.i., eos effœmi-
natos vocamus. Ac pro exemplo no-
bis sufficit *Sardanapalus*, qui vir mulie-
re corruptior à justino lib. I. cap. 3. di-
citur.

§. 14. Officium sed *viri fortis* cum
duplex cumprimis sit, sustinere peri-
cula, quò patientia spectat; & aggre-
di seu propulsare, quò nonnulli Ma-
gnanimitatem referunt, vid B. nostri
non ita pridem celeberrimi M. *Axelij*
Rempes Et hic. Edit. Tertiæ pag. 155. pa-
triæ si & honoris amans, res arduas &
difficiles patiens perpetietur; quod

Durum, sed levius fit patientia

Quicquid corrigere est nefas:

Ut eleganter *Hontius ad Virgilium* in
lib. I. Carm: ode xxiv. In hac etenim
lachrymarum valle numerus malorum
vix certus dari potest: sunt res adver-
sæ, sunt spes excisæ, sunt quasi quibus-
dam catenis salutis interdum omnes viæ
non inclusæ tantum, sed & ita senti-
bus obductæ, ut unde tantis malis re-
medium habere quis possit, non vide-
at,

at, si non patientiae scutum impene-
trabile opponatur. tunc calamitates
& incommoda perferimus, tunc fir-
missimo constantissimoq; animo con-
tumelias, cruciatum, frigus, famem,
sitim, vigilias, laborem & cetera pec-
cantium onera, exilium, ipsam deni-
que mortem toleramus. vid. Syr: 40. I.
Divus Paulus in Epist: suæ ad Hebreos
c. 10. v. 36. ὑπομονῆς καὶ ἔχετε χρέιαν.
Ac notatu dignum & est illud distichon:
Mirum vincendi genus est patientia:

Qui patitur: si vis vincere, disce pati.
Confer verba Nicostratae ad filium E-
vandrum exulem, ex primo fastorum
Ovidii. Nam animus obfirmandus, ne
adversis frangatur, nec efferatur & in-
solescat adeo secundis, ex mente cita-
ti antea Horatii, qui sic monet Luci-
nium, in Carm. lib. II. ode x.

Rebus angustis animosus atq[ue]

Fortis appare semper, idem

Contrabes vento nimium secundo

Turgida vela.

S. 15. In hoc autem exercitio, usus
etiam optimus erit Magister: Exempla
proderunt sacra, sic & profana. Nam

34 aderit tandem patientiae probatae comes
individuus illa animi magnitudo, ut
pro honestate nullum unquam adire
periculum vir fortis pertimescat, nul-
lum laborem recusat, res magnas &
excelsas animo sibi proponat, & pluri-
mum in se fiduciae semper certâ cum
spe collocet, ut neq; ab adversis, neq;
â prosperis rebus â stabilitate mentis
atq; animi firmitudine dimoveatur.
Verba Philosophi de moribus ad Nicomachum lib. iv. hæc sunt, quæ pro no-
stra quoq; sententia militant. μάλιστα
μὲν δύναται, ὡσπερ ἐιρηται, ο μεγαλόψυ-
χος περὶ πνὰς, καὶ μὴν ἀλλὰ καὶ περὶ¹
πλάγιαν καὶ δυναταίνει ποστενέυτι-
χίαν καὶ ἀτυχίαν μετεῖως ἔχει, ὅπως
ἄν γένηται: καὶ δι' εὐτυχῶν περίχαρης
ἔσαι, ἢ περὶ ἀτυχῶν περίλυπο. id est.
Maxime igitur, sicut dictum est, in bo-
noribus versatur magnanimitas; nibilo-
minus tamen et in divitiis, et potesta-
tibus, et omni prosperâ et adversâ for-
tunâ, utcunq; contigerit moderatè se
geret: ut neg̃ in prosperis letitia tol-
latur, neg̃ in adversis rebus tristitia
prematur. Non tamen μικροκύδιον,
nec φιλοκύδιον erit, ut post pauca
habet

habet Philosophus: Nihil enim nisi magna aggreditur & laudabilia, quemadmodum characteres magnanimi, & κερτήσια, à philosopho assignata demonstrant, quæ brevibus in unum supra cit. M. Rempe p. 193 & 194 hunc in modum collegit: *Spernit voluptates: est quadratus & in omni fortuna aquabilis: Nec divitis, si non contingant inbiat. Apertus in odio & in amore, libere quod sentit deponens: Ad benefaciendum pronus est, injuriarum immemor, &c.* In summa, in unaquaque virtute summa quæque sectatur, omniumq; existit velut apex & corona. Unde & difficilima est virtus, & rara inventu, nec nisi summis & Heroicis ingenii inesse nata: qualia in sacris Moses, Joshua, David, & profanis, Alexander, Cæsar, Gustavus I. & II. &c. Haec tenus ille.

§. 16. In iis ergo, que & bona & mala homini sunt, ut ait Philosophus Ethicorum vi. dum cum ratione agitur fortis, prudens est. Cujus quoque post pauca l.c. haec verba sunt: τὸς Φρονίμος μάλιστα τῇτ' ἔργον εἴναι φέμεν, τὸ δὲ βιλεύεσθαι... ὁ δὲ ἀπλῶς

26 Εὐβελῷ ὁ τῇ ἀρίστῃ ἀνθρώπῳ τῶν
πραγμάτων συχατικὸς κατὰ λογισμὸν.
id est. Prudentis enim id maxime opus
esse dicimus, ut recte consultet. Bo-
nus a. consultor simpliciter est, qui
quod optimum homini ex agendis est,
conjectare ratiocinando potest. Atque
sic vir noster Fortis, non solum tempo-
re pacis utilia prouidet, sed & in sa-
salutaria subministrat. Nam quae faci-
enda maturo consilio exponit, quod
in quaq; re optimum celerrimè videt
& explicat, & ex longo rerum usu,
quid expedit, quid non, quid hone-
stum, quid turpe sit, facile discernit,
& ex præteritis rebus, quid futurum
sit, acutè prævidet. & huc optimè qua-
drant verba Valerii Flacci lib. iv.

- Sæpè acri potior prudentia dextrâ.
etiam Virgilii iv. Georgic.

rerum fato prudentia major.

Quippe vir fortis, adde, & prudens,
conjuncta valent, summâ diligentia
res singulas & rerum singularum mo-
menta singula attendit, summâ mo-
destiâ omnes actiones suas dirigit, ut
non tantum nihil inordinatè, nihil ti-
tubanter, nihil temerè faciat, sed et-
iam

iam in omnibus dictis & factis summa
insit constantia, veritas & circumspe-
ctio. In summa, in negotiis maximis
est laboriosus, in periculis fortissimus,
in aggrediendis rebus industrius, in pro-
videndis sagacissimus, & in confiden-
dis celerrimus.

§. 17. Explicuimus fermè Chana-
cerem nostrum, atq; virum fortem fe-
rè expressimus; sed memores dicti Apo-
stolici, πῶν δόσις ἀγαθὴ, πᾶν δώρημα
τέλεον ἄνωθεν θεοῦ κατιθεῖνον ὅπο τὸ
πατρὸς τῶν Φώτων Jacob. I, 17. &
moris civitatis Romanæ simplicis olim
optimi, quæ omnia post religionem
ponenda semper duxit: etiam in qui-
bus summae Majestatis conspicere decus
voluit. Quapropter non dubitarunt
sacris imperia servire, ita se humana-
rum rerum curam gerere existimantia,
si divine potentie bene atq; constanter
fuissent famulata, Teste Val. Max. lib.
I. cap. I. Noster sic omnino vir fortis
Dei cultum atq; pietatem cæteris rebus
omnibus anteponet, Deum omnia
videre, omnia procurare, bona bo-
nis, mala malis dare, certissimum
habebit, atq; ea, quæ à Majoribus,
Chri-

28 Christianæ religionis Auctoribus præcepta atq; instituta sunt , diligentissimè observabit; à Deo omne principium , ad Dicam omnem actionum exitū referet, de Christo noctes atq; dies cogitabit , illius vicam , illius mortem & gloriam continenter animo evolvet; sacro sanctam Evangelii lucem , ac Divinos utriusq; Testamenti libros

Nocturnâ versansq; manu, versansque diurnâ.

sed & Deum rectè colet , dum eum ex animo & in animo venerabitur ; venerabitur autem , dum ab oratione , quam puram & simplicem cum Ambrofio , castam , ut penetret cœlum , & non redeat vacua , cum Augustino , fidelem , humilem & ferventem , cum Bernardo esse volumus ; laborum suorum in officio suo capiet primordia , sic felicissimum , quemcunq; Deus volet , expectaturus exitum.

§. 18. Fortunam sic prosperam virum fortem comitari speramus ; nam ut Cicero pro Pompejo ait : profecto quibusdam summis viris ad res magnas benè gerendas divinitus adjuncta fortuna . Sic Plin.ad Cæs.Vesp. Taromundo & locis omnibus , omnibusq; horis , omnium

enium vocibus, fortuna sola invocatur. 29
Una nominatur, una accusatur, una
agitur res, una cogitatur; sola lau-
dasur; sola arguitur: Enim convi-
tus colitur. Volubilis, à perrogat, & ca-
ca etiam existimata: Vaga, inconstans,
incerta, varia, indignorumq; fautorix.
Hic omnia expensa, huic omnia fer-
runtur accepta: Enim tota ratione mor-
mum sola utramq; paginam facit.
Sic & Plautus in Pseudolo: Centum
doctum hominum consilia, bæc una de-
vincit Dea fortuna. Reclius interim
credimus Philosophum Thebanum fe-
cisse, qui fortunam quidem pinxit in-
sistente lapidi mobili & rotundo;
sed virtutem super lapide consistentem
quadrato & firme: significare sine du-
bio volentem, firma illa stabiliaq; sola
esse, quæ virtuti inniterentur. proinde
& Pacuvius apud Cic.

Fortunam insanam esse & brutam per-
bibent philosophi,
Saxig; ad instar globoſi prædicante esse
volubilem:

Quia quo solum impulerit Fors, eo ca-
dere fortunam autumant:
Cæcam ob eam rem esse volunt, quia ni-
bil cernat quo seſe applicet.

Inſa-

30 Insanam autem ajunt, quia atrox, incerta
ta instabilisq; sit,
Brutam, quia dignum aut indignum
nequeat internoscere.

Vel quis n adhuc easdem ferè voces
interdum non sine indignatione audit,
matrem illam blandam esse, dum extulit,
sed duram novercam, dum de-
pressit, & solo tantum non planè al-
lisic.

g. 19. Adeò difficile, mutationes vi-
cissitudinesq; fortunæ excipere pruden-
ter, & ferre fortiter. multi etenim,
dum illa benigniori & mitiori oculo ri-
det, superbiae fastu tumidi efferuntur,
& licentia ventis abripiuntur: sed dum
illa misericordiarum elenchos facit, despe-
rationis ictu dejiciuntur, quorum illud
ineptorum est, hoc mollium & deli-
catulorum. Rectissime vero pronun-
tiant nostri, Lyckan kommer och lyckan
går den Gudh fruchtar, han lyckan får.
Affirmat idem Salustius in orat: ad Cæ-
sarem de Rep. ordinanda; res docuit
id verum esse, quod in Carminibus Ap-
pius ait: fabrum esse quemq; forevne
sue. Quod in vita Pomponii Attici per
Cornelium Nepotem sic legitur. Sui
cuiq; mores singunt fortunam, & sui
cuiq;

cuiq; mores fortunam consiliant: siquidem conditio mortalium licet has vires habeat, ut adversa ex secundis, & ex adversis secunda nascantur, ac oculetur utrorumq; semina Deus, & plerumque bonorum malorumq; causa sub diversâ specie lateant; ut Plinii verba sonant in Panegyrico Trajani cap. v. nos interim divinitus edocet, viro forti & Deum timenti nihil adversi evenire posse facile statuimus.

S. 20. Atq; sic virum fortem sago non solum, sed & togâ induimus, cum adversus omnem fortunæ statum tutus consistat, sive in choro, sive in foro, sive in thoro ritè expeditat sua munia. Fatemur quidem fortitudinem bellicam plerosq; extollere, & hanc omnium in se ora convertere, nec nisi eximiis præmiis coronari, ut verba habent Consultiss: b. m. M. Axelii Rempes p. 159. & 158, cum maxime occupetur circa præsens mortis discrimen, quæ pulcherrima censetur propter decorum, difficilima propter famam, honestissima propter causam, sc. defensionem patriæ, libertatis, religionis, parentum, liberorum &c. Nihilominus interim togatæ suas laudes asserimus, quæ contemtus

31 temtus , injurias , persecutio[n]es ,
calumnias , mala plerumque con-
temnit , repellit , vindicat . In cu-
riā causas agit , disceptat , judicat , con-
silia suggerit , libertatem afferit non
sine praeientissimo non nunquam mor-
ris periculo , pro domo cuiusq[ue] & ædi-
bus excubias agit , commoda acce-
sens , propellens nocitura & adversa
domestica , quoad fieri fas est . Sicut &
Tacitus ait : *plura in summa fortuna
auspiciis & consiliis , quam telis & mani-
bus geri ; & à nostris partibus Elo-
quentiæ Parentis Ciceronis verba militan-*
*Cedant arma toge , concedat lau-
rea lingvæ ; quia prudenti consilio , lin-
gva & calamo maxima facilius expe-
diuntur , quam armis , nec ad arma vi-
ros fortes concurrere , si non in extre-
mis , deceat . Proinde quoq[ue] stratagema-
tibus hostem fallere forti concessum ,*
quia victoria talis compendiosa sanguini
parcit , parcit sumtibus , parcit quo-
que irreparabili tempori ; etiam licita ,
dum talibus usi sint Sancti in scriptura
laudati , etiam Heroes alii ab omni an-
tiquitate commendati . Quid enim pro-
hibet , quo minus & hic Aristophanis
versus valeat ?

Quam

Quam quisq; novit artem, in hac se exer- 33
ceat, sicut Cicero illum i. Tuscul. cap.
xix. est interpretatus. Unde eleganter
Tacitus in Agricolæ loceri sui vitâ cap.
xxvii. At Britanni non virtutem sed oc-
casionem Sartem Ducis rati, ubi sensus
est, interpretibus Freinhemio & Berneg-
gero, Britannos, quod victi haec tenus es-
sent, non ad virtutem seu fortitudinem
Romanorum, sed ad oportunitatem tem-
poris & Ducis astutiam, referendum pu-
tasse. Sic Xantippus Atticum Regulum
Romanumque exercitum saepe victorem,
cum Cartaginensibus non virtute, sed
arte ferret auxilium, prostratis exerciti-
bis capit & domuit, Vid. Vegetum lib.
iii. in præfat.

§. 21. Et tandem virum fortem He-
rois titulo insignimus, sensu tamen phi-
losophico, heroicam ipsi adsignantes vir-
tutem, quâ viri Excellentes & illustres
dudum honorati sunt, non solum qui
illustribus factis societati humanæ pro-
fuerunt imo adhuc prosunt, quales et-
iam incomparabiles in patriâ nostrâ Re-
ges, Duces & Heroes, sed & illi qui in-
artibus liberalibus & sapientiæ studio pal-
mam reliquis, præripuerunt, verum et-

C iam

34 iam alii laudatissimi bello vel pace cives,
quorum exempla qui desiderat, patriam
historiam consulat, neminem etenim hic
nominamus, ne aliquem prætereamus,
nam Historiographos non agimus & E-
lenchus horum, dissertationis hujus can-
cellos superaret: Deo gratias agentes,
qui nobis viros fortes & Heroicos dede-
rit multos, quos pro bonitate suâ in e-
molumentum Reip. Svecanæ ulterius ab
omni malo conservet, ut in patriâ sem-
per viros eximios habeamus, interim ut
pace fruamur & semper simus fortes in
Domino, qui solus fortitudo nostra
optamus, cui gloria sit & honor in se-
cula seculorum!

TANTUM.

Som Wulfwen har den Are/ai han en spaar
nân mœda/
At skaffa/hwad han tarff/til sin och sijnas
Fœda.

Han løper landet kring/ han forar i hwar vrå/
Han wakar Natten vih/ han söker han kan få
Ett hymnogt och fet ross ; i Skogh i bostapz Går-
dar

Han nappar hwad han kan/och talet föga vårdar.
Han geer sig näpplig tijdh förr åta någon Hjut/
Ån heela Hjorden är/ han seer/nidlagd med flut ;
Så ock vår **ASSE WULF** all Hugh och sije
använder/

At få en ädel Skat/ och hwad til prydna ländar. -
Ett ställer reesor sin/ som fräja konster boo/
Der blomstrand vngdom kan väl grönstas och
väl Groo/

Der suger Saffi och Must/ der samblar det/ som
höfves
Eil dygde lefnad/ och hwad elliest nödigt pröfves.
Så fångar Wulfwen rooss/ så lefwer Wulfwen
Sål/

Så winner Wulfwen Prüs/ så jagar Wulfwen
väl !

Her Wulfwen behedrar/ medh desse
så Rader/

NICOLAUS L. FORZELIUS.

Ilico non dicas aurum, quod fulget ut aurum:
Splendet gemma etiam fidatio jubare.
Qui faciem terrena fert, non modo dicitur Heros;
Casta nec est omnis, sindone qua regitur.
Si lapidem lydium spectes, cognoscitur aurum,
Nihil ac prodit gemma nitore genus.
Sic cupis, Ecquis erit vir fortis? scire: legatur
Præsens character; hic lapis est Lydius.

LAURENTIUS WES

Average amant? omero
Excluso R.

FLUIT VENA Lusu.

Per lusum sapimus, lusum quem
vena ministrat;
Castalidum Lusu sic tibi Vena
Fluit.

Sinceri amoris, erga amicum indubitatissi-
mum, contestandi gratia, posuit
PETRUS OSENIUS.

Allusio ad dictum Horatii
Carm. lib. 4. Ode 4.

Fortes creantur Fortibus.

Nascuntur fortes, ex fortibus atq; cre-
antur:

Est

Est virtus gnatī quæ genitoris erat.
Imbelles nequeunt aquilæ generare co-
lumbas,
Gignere nec leporē sœva leæna potest.
Depingens fortē, ceu Marte Togaq;
decentem,
Wulfie jam pariter deniq; cuncta doces.
Hinc nomen gnavis studiis Tu semper
habebis;
Omine sint opto, quæ tua cœpta bono!

In honorem Literatissimi pereximique
DN. LAURENTII VULFII amici
honoratissimi, illa pauca qui-
dem, animo sed prolixiore posuit
JOHANNES Lindeberg Holm.
S. R. M. Alumnus.

Literatissimo
Dn. LAURENTIO VULFII
Amico Candido:
WULFIE, qui chordas svevisti police docto
Tangere, dulcisonos ut resonent modulos;
Permuli tua complacuit lyra, crede, puellis,
Dum canis, fidibus vivida corda moves.
Hinc tibi laus oritur nullos moritura per an-
nos,
His modulis lepidis quando placere vales:
Major

Majer ac hinc virtus spectatur, pluribus bicee
Arridet ludus, dum sacra Castra petis,
Et variat tua Musa sonum; dulcedine certe
Polles majori, major & ausus erit;
Quam prior iste fuit, cum docto differis ore,
Quales sint fortis ingenui, viri.
Nobile nomen habet certe, qui Palladii arma
Affidua volvit nocte Diuq[ue] manu.
Nobilit[er] studiis, pariter virtutibus ana-
plus,

VULFIUS in Patriam laurea serta vebet.
Cæptis hisce tuis faveat Deus! insuper ad sint
Fata tibi, voveo, prospera, abunde Vale!

Extemporanea venâ occupatissi-
mus accinebat

P E T R U S Foglbergi Wermi.

E I D E M .

Naturam & indolem *Viri fortis* novi-
se & in tempore vir esse, nostrum seculū
ab illis postulat, qui myriada malorum expe-
riuntur & fortia pectora tot adversis cogun-
tur opponere: proinde egregiū in hac tua dis-
sertatione specimen debita laude non est frau-
dandum, dum Characterem *Viri Fortis* qua
vocis indolem qua rei habitudinem propo-
nis, quem legi, relegi, & dignum censeo qui
sæpius relegatur, ut possimus esse fortis in
Domino. Credo & Te varia fortuna in-
com-

commoda à primis statim annis esse exper-
tum, sed tanto impensis Tibi jam gratulor
quod illa tandem superata animi constantia
eluseris, neque id tua tantum causa sed et-
iam optimi parentis, cuius voluntati & de-
siderio ita obsequeris, ut non habeat quod
in Te desideret; dum virtutis via, quam
calcas, pluribus licet dumetis sentibusque
sit obsita & occlusa Te tamen non deterre-
at, sed ingenii cui felicitatem spemque de-
Te conceptam indies augeas, certus Te suo
tempore jucundos uberesq; victoriæ repor-
taturum fructus. Interea & semper vale
& fave.

T.

L. SELLINGER Medelp.

Πρὸς τὸν ἄνδρα Νεανίσκον,
Κύρ. ΛΑΟΤΑΡΕΝΤΙΟΝ ΘΥΣΣ/

Συμπατέροιν, Συσχεπώτην καὶ φίλον μὲν
παιώτατον καὶ ἀνυπόκερτον, σπεδαῖον τῆς
Φιλοσοφίας τῆς ὑγιαινότητος ἀδιάλειπτον, σὺ
τῷ νῦν, περὶ τῶν τῇ ἀνδρείᾳ τῇ ἀληθίᾳ
χαρακτήρων πεπαιδευμένως καὶ ἐνδαινούως
Διαλογιζόμενος, Φιλοφρούρη.

Ἄνδρειαν ὡσπερ τὴν τῶν ἀρετῶν καὶ ἀξίαν
πρώτην εἰς τὴν πρωτοκαθεδρίαν καὶ πρωτ-
κλισίαν, σὺ τῇ ἡθικῇ ἔξι, μάλιστα καθίζος

Φτ.

Φιλόσοφοι ὅι Φρονιμότεροι ἀκολυτῶντες τῷ Α=
εριστηλίῳ, ὅπ πάσαις ταῖς ἀρεταῖς λοιπαῖς τὴν
ὁδὸν πρᾶσκανάζει, ζητησας ἡχετὸν κοινὸν καὶ
χαλεπὸν; ἀλλ ὅπ βέλπη δύνιν ἡ ἀρετὴ ἄυτη,
ἴνα πάγκα χαλεωτῶς εὐρίσκεται, δύσκαλα γὰρ πὲ
καλὰ λευκῆς δὲ τῆς ἀλεκτορίδος εἰσιν οὐδοὶ ὅι
τὴν ἀνδρεῖαν τὴν ἀληθὴν ἔχοντες. ισκυρώπτης
γὰρ δύνιν κακήσαις ταῖς πόλεις ὅπι νικᾶ ἐαυτὸν καὶ
κόσμου ἐν τῷ ἐξυπενεγένετο θάνατον. Αὐτὴ γὰρ
ὄντως ἀνδρεῖος μὴ πιμῆς ἔνεκα ίδίας, γὰρ δὲ
τῇ ἀντιχρὴ κέρδει, ἀλλ ὅπι φανερεστές καὶ
καλλίστε τῇ ἀνδρειασθήματος κέντρῳ μάλιστα
δὲ τῇ τῆς πατρίδος σὺν φιλίᾳ καὶ εὐχρεσίᾳ
ἐρεθίζομεν, κινδύνοις τοῖς γνωστοῖς ἀφοβεῖ,
ἀπχειρεῖ, γάρ δὲ θάνατον τὸν ἀυτότατον φοβεῖ,
οἵδα δὲ ἄλις μέτρον τῷ βίᾳ, τὸ καλὸν, γάρ τὸ
τῇ χρόνῳ μῆκος εἶνας. Ταῦτα δὲ πάντα σὺ
κύριε πατερώτης καὶ ἀναγκαῖος μὴ ἀγα-
πητὸς, ὅπις αμένως καὶ ἀκερβῶς διδάσκει,
ὅτε τῷς χαρακτήρες τῷ ἀνδρεῖος τῷ ἀληθέος,
συζητήσει ταῦτη πεπαυδειμένη Διαγράφειο
Συγχάρω δὲ ταῦτης Ἰησοῦ πιμολείας καὶ σπο-
δῆς σὺ, τῷ πο δὲ καὶ λοιπὰ τῆς ἐν φιλοσοφίᾳ τῇ
ὑγιανόσῃ μακαρίας, πάντα Σὸι ἐντυχεῖν ὅπι-
δυμεῖ καὶ τῆς καρδίας ἔυκεται

JACOB. GEZELIUS G. F. Westm.